

sætter den teologiske Uddannelse højt og mener, at den alene burde give Adgang til Præsteembederne, saa er det dog vistnok saaledes, at der er mange — hist og her i alt Fald — der hellere vil have en klog Lægmand end en halvgal Teolog.

J. Oskar Anderson: Med Hensyn til den sidste ærede Talers (Kammersgaard) Angreb paa mig maa jeg sige, at de forekommer mig at være noget malplacerede, da jeg ikke paa nogen Maade har forfægtet Meninger af den Art, som han polemiserede imod. Jeg har oplyst, hvorledes Forholdene var med Hensyn til Præstelønningen hidtil som Aarsag til, at Teologmangelen i Øjeblikket gør sig gældende. Jeg har ikke tilladt mig — det vil jeg ogsaa sige til den højtærede Kirkeminister — at kritisere den nuværende Præstelønning. Jeg har peget paa, hvad der er den historiske Grund til, at vi i Øjeblikket staar med en ganske vist ringe, men dog faktisk Mangel paa Teologer, og jeg skal derfor ikke med den ærede Ordfører for Socialdemokratiet (Kammersgaard) debattere, hvem det er, der spiser Gaaesteg eller ikke. Jeg er dog sikker paa, at Lærerstanden i Øjeblikket spiser mere Gaaesteg ved visse festlige Lejligheder, end Præsterne kan gøre, med de nuværende Lønningsforhold. Saa siges der, at det er en daarlig Tjeneste, man gør Standen, at raabe op om de daarlige Lønningsforhold. Jeg har ikke raabt op om de daarlige Lønningsforhold, jeg har raabt om, hvorledes Forholdene var tidligere.

Med Hensyn til Lægfolk har jeg udtrykkelig erklæret, at jeg kan ønske, at Lægfolk maa komme i Betragtning, hvis vi gennemfører en Reform med Hensyn til Adgangen til Præsteembeder, ogsaa for saa vidt angaar Embeder, der søges af Teologer, naar, vel at mærke, der er et bestemt Ønske derom og foreligger en enstemmig Indstilling af Menighedsraadet eller Menighedens Repræsentation. Jeg sagde yderligere, at jeg kunde ønske, at der blev aabnet Adgang for dem til de Steder, hvor der ikke forelaa en saadan enstemmig Indstilling, men hvor der viste sig at være Mangel paa Teologer, idet der ikke var saadanne, der søgte Embedet. Jeg paaviste altsaa en ny Vej, hvor jeg yderligere vil give disse Lægfolk Adgang. Vi er fuldstændig enige om, hvad det forekommer mig, at jeg ogsaa betonedede i mit Indlæg, at der er fortrinlige Lægfolk, som man kan ønske at faa til Præster, og som virkelig er i Stand til at gøre en præstelig Gerning. Jeg mindes bestemt, at jeg fremhævede, at

der er adskillige Teologer, som faktisk ikke egner sig til Præstegerning; det viser sig, naar de kommer ud. I den Henseende er der altsaa ikke principiel Uoverensstemmelse.

Til den højtærede Kirkeminister maa jeg sige, at jeg ikke, som han erklærede, krævede en ensartet Eksamen, jeg ønskede, som Biskopperne har betonet, en ensartet Fremgangsmaade. Jeg er ganske klar over, at der overfor saadanne Lægfolk er individuelle Hensyn at tage. Lad os sætte det Tilfælde, at en Mand som f. Eks. Professor Westergaard eller Grev Moltke ønsker at blive Præst. Det vilde da selvfølgelig være meningsløst at eksaminere ham paa samme Maade som en anden Lægmand, der havde ganske andre Forudsætninger. Men der maa være visse Regler, saa at man ikke bærer sig anderledes ad i eet Stift end i et andet; det var det, jeg gjorde opmærksom paa.

Ministeren sagde, at der var tilstrækkelig sørget for Menighedens Tilkendegivelse overfor disse Fornyelser, naar man spurgte Menighedsraadet i det Tilfælde, at der var en saadan Lægmand, der ønskede at blive Præst. Dette hænger igen sammen med, at vi har forskellig kirkelig Forstaaelse, at Ministeren er Independent og jeg ikke. Dette er jo et Spørgsmaal, der angaar hele den danske Kirke som saadan, og det var virkelig rimeligt her at spørge alle Menighedsraad som Repræsentation for Kirken. Ministeren ytrede, at jeg burde være tilfreds med, at han i dette Tilfælde havde spurgt Biskopperne. I visse Tilfælde er det selvfølgelig, at man særlig henvender sig til Biskopperne, idet der kræves Indsigt fra deres Side; derfor er det efter min Mening ganske usømmeligt ikke at spørge dem — det er tilmed deres Ret at blive spurgt — og naturligvis vente paa Svaret. Men i andre Tilfælde, f. Eks. naar der skal ansættes Lægmands-Præster, er det i den Grad et Menighedsanliggende, hvad jeg for øvrigt ogsaa har gjort opmærksom paa, at jeg anser det for at være ganske urigtigt, at man nøjes med at spørge Bisperne. Man skal overhovedet være kirkelig demokratisk, og det vilde jeg ønske, den højtærede Kirkeminister var; men den højtærede Minister er Bureaukrat, en rigtig Statsrepræsentant overfor Kirken, man kunde ønske, at han havde større Lyst til at lytte til de Røster, som virkelig er fremme i Menigheden.

Ministeren talte om, at dette Lovforslag havde faaet den mere udvidede Form i § 1, 1ste Stykke, fordi der tænkes paa Sønderjylland; men jeg troede rigtignok, at vi fik en særlig Lov forelagt, der gjaldt